

Tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen Savolan alueelle

Tekninen lautakunta 26.01.2023 § 6

Valmistelija

Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi

Lapinlahden kunnanhallitus on kokouksessaan 19.12.2022 § 226 hyväksynyt Tuulikolmion (Kaamostuuli Oy) aloitteen tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimiseksi Lapinlahden Savolan alueelle, noin neljä kilometriä Varpaisjärven taajamasta lounaaseen.

Osayleiskaavoitettava alue kaavoitusprosessin tässä vaiheessa kooltaan noin 760 hehtaaria, koostuen pääosin metsätalousalueesta ja Lantonsuon turvetuotantoalueesta. Tuulikolmion hanke koostuisi maksimissaan viidestä tuulivoimalasta.

Kaavarajaus, voimaloiden sijoittelu ja kokonaismäärä tarkentuvat kaavaprosessin aikana huomioiden kaavoitusprosessin aikana tehdyt selvitykset, saadut lausunnot, mielipiteet ja sidosryhmäkeskustelut.

Nyt suunniteltu hanke ei määrältään eikä kokonaisteholtaan edellytä em. YVA-lain mukaista arviointimenettelyä. Alueella tai sen läheisyydessä ei ole kaavanlaatijan katsomana sellaisia muitakaan tekijöitä tai ympäristöarvoja, että YVA-lain mukainen arviointimenettely olisi perusteltua.

Tuulivoimaa koskeva osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa (Mrl 77a §) voidaan määrätä kaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden osalta.

Tuulivoimarakentamista ohjaavan yleiskaavan laatimiskustannukset (Mrl 77c §). Jos (Mrl 77a §:n mukainen) tuulivoimarakentamista ohjaava yleiskaava laaditaan pääasiallisesti yksityisen edun vaatimana ja tuulivoimahankkeeseen ryhtyvän taikka maanomistajan tai haltijan aloitteesta, kunta voi periä tältä yleiskaavan laatimisesta aiheutuneet kustannukset kokonaan tai osaksi. Kunta hyväksyy kaava-aluekohtaisesti perittävän maksun periaatteet ja maksun perimistavan sekä -ajan.

Kiellot yleiskaavaa laadittaessa (Mrl 38 §). Kun yleiskaavan laatiminen tai muuttaminen on pantu vireille, kunta voi määrätä alueelle rakennuskiellon ja 128 §:ssä tarkoitetun toimenpiderajoituksen.

Kunta voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksen Mrl 171 §:n mukaisesti mm. rakennuskielloista ja toimenpiderajoituksista. Poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle eikä poikkeusta saa myöntää, jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Tuulikolmio vastaa kaavoituksen kustannuksista Mrl 77c §:n mukaisesti ja esittää Lapinlahden kunnalle hankkeen tuulivoimaosayleiskaavoituksesta vastaavaksi konsultiksi Maankäytönsuunnittelu Kaavaharjua. Kaavanlaatijana toimisi kaavoitusinsinööri Jorma Harju

Maankäytönsuunnittelu Kaavaharju on valmistellut osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) koskien osayleiskaavoitettavaa aluetta.

Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään suunnitteluvaiheessa 275 metriä. Suunnittelualueella ei ole loma- tai asuinrakennuksia.

Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

Esittelijä	Tekninen johtaja
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta hyväksyy kaavakonsultiksi Maankäyttösuunnittelu Kaavaharjun, sekä kuuluttaa tuulivoimaosayleiskaavan vireille ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) yleisesti nähtäville ajalle 2.2.2023 – 3.3.2023 ja pyytää siitä lausunnot tuulivoimalaosayleiskaavan OAS, 16.1.2023 sivulla 18 mainituilta.
Päätös	Tekninen lautakunta hyväksyi kaavakonsultiksi Maankäyttösuunnittelu Kaavaharjun, sekä kuuluttaa tuulivoimaosayleiskaavan vireille ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) yleisesti nähtäville ajalle 2.2.2023 – 3.3.2023 ja pyytää siitä lausunnot tuulivoimalaosayleiskaavan OAS, 16.1.2023 sivulla 18 mainituilta. Lisäksi pyydetään lausunnot myös alueella toimivilta metsästysseuroilta.

Tekninen lautakunta 04.05.2023 § 33

Valmistelija	<p>Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi</p> <p>Kaavaluonnos Savolan alueen tuulivoimaosayleiskaavasta on valmistunut. Kaavaluonnos ja kaavaselostus on päivätty 21.4.2023.</p> <p>Nähtävillä 2.2.2023 – 3.3. 2023 välillä ollut OAS on päivitetty 6.4.2023. OAS:sta esitetyt palautteet on koottu vastineineen kaavaselostuksen kohtaan 5.5. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettiin yhteensä 32 kirjallista lausuntoa tai kannanottoa.</p> <p>Kunnanhallitus on (20.2.2023 § 42) toimittanut Pohjois-Savon ELY-keskukselle esityksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) soveltamisesta hankkeeseen. Kunnanhallituksen tekemän esityksen (so. vireillepano) johdosta Pohjois-Savon ELY-keskus ratkaisee YVA-menettelyn soveltamista koskevan kysymyksen Savolan hankkeen osalta YVA-lain 11 ja 13 §:ssä tarkoitetulla yksittäistapauspäätöksellä. Päätöstä ei ole vielä tehty.</p> <p>Kaavaselostuksesta voidaan katsoa puuttuvan taloudellisten vaikutusten arviointi rakentamisesta käyttöön ja edelleen 30-50 vuoden kuluttua mahdolliseen purkamiseen. Purkamisen ja kierrätyksen osalta myös kuvaus vaikutuksista olisi hyvä olla mainittuna. Hiilijalanjäljen tai hiilitaseen arviointi elinkaaren aikana tulisi lisätä kaavaselostukseen. Näiden asioiden osalta vaikutuksia tulee arvioida kaavaehdotukseen mennessä.</p> <p>Liitteenä 1.4.2023 päivätty Savolan tuulivoimapuistoalueen luontoselvitys. Täydentyy kevät/kesä 2023 aikana lisäselvityksillä.</p>
Esittelijä	Tekninen johtaja
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta merkitsee tiedoksi OAS:sta annetut lausunnot ja kannanotot, sekä niihin annetut vastineet. Tekninen lautakunta hyväksyy Savolan alueen tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksen ja kaavaselostuksen ja päättää asettaa kaavaluonnoksen yleisesti nähtäville ajalle 11.5.2023 – 12.6.2023 ja pyytää siitä lausunnot kaavaselostuksen kohdassa 5.2. mainituilta tahoilta, sekä Siilinjärven kunnalta ja Kuopion kaupungilta.

Päätös

Risto Ollikainen esitti, että asia jätetään pöydälle. Risto Ollikaisen esitystä kannatti Marjo Väisänen. Puheenjohtaja totesi, että asia ratkaistaan nimenhuutoäänestyksellä osallistujaluettelon mukaisessa järjestyksessä siten, että ne, jotka kannattavat teknisen johtajan esitystä äänestävät "JAA" ja ne, jotka kannattavat Risto Ollikaisen esitystä äänestävät "EI". Äänestystapa ja -järjestys hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä teknisen johtajan esitystä kannattivat: Matti Kojo, Mervi Hiltunen, Sami Taimela ja Marko Rahkola. Risto Ollikaisen esitystä kannatti Marjo Väisänen. Puheenjohtaja totesi, että "JAA" -ääniä annettiin neljä (4) ja "EI" -ääniä kaksi (2).

Tekninen lautakunta merkitsee tiedoksi OAS:sta annetut lausunnot ja kannanotot, sekä niihin annetut vastineet. Tekninen lautakunta hyväksyy Savolan alueen tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksen ja kaavaselostuksen ja päättää asettaa kaavaluonnoksen yleisesti nähtäville ajalle 11.5.2023 – 12.6.2023 ja pyytää siitä lausunnot kaavaselostuksen kohdassa 5.2. mainituilta tahoilta, sekä Siilinjärven kunnalta ja Kuopion kaupungilta.

Tekninen lautakunta toteaa, että kunnanhallituksen aloitteesta Savolan alueen tuulivoimahankkeesta on pyydetty YVA-menettelyä. Pohjois-Savon ELY-keskus päättää YVA menettelyn tarpeesta yksittäistapauspäätöksellä.

Tekninen lautakunta 11.12.2024 § 85

Valmistelija

Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi

Kaavaehdotus Savolan tuulivoimaosayleiskaavasta on valmistunut. Kaavaehdotus ja kaavaselostus on päivätty 29.11.2024 päiväyksellä.

Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 11.5.2023 – 12.6.2023 välisenä aikana ja siitä saatiin 8 lausuntoa ja 22 mielipidettä. Yhteenvedo kaavaluonnoksesta ja selostuksesta annetuista lausunnoista ja mielipiteistä vastineineen on kaavaehdotuksen selostuksen kohdassa 5.6. Päätöksiä tehdessä päättäjillä on mahdollisuus perehtyä kaikkiin yksittäisiin lausuntoihin ja mielipiteiseisiin kokonaisuudessaan.

Lapinlahden kunnanhallitus teki esityksen Pohjois-Savon ELY-keskukselle, jonka mukaan tuulivoimahankkeeseen tulisi soveltaa YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Pohjois-Savon ELY-keskus on kuultuaan hankeesta vastaavaa sekä muita viranomaisia ja tahoja 30.6.2023 tehnyt ratkaisun ettei Savolan tuulivoimahankkeeseen sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Kaavakarttaan, kaavaselostukseen, OAS:iin ja osaan selvityksiä on tehty päivityksiä palautteen ja tarkistetun suunnitelman osalta. Merkittävä muutos luonnoksesta ehdotukseen on tapahtunut kaavaehdotusalueella olemassa olevien turvesoiden osalta, jotka ovat nyt kaavaehdotuksessa merkitty EO-t, turvetuotantoalue, joka toiminnan lakattua voidaan selvittää käytettäväksi aurinkovoimatuotantoon, merkinnällä.

Osayleiskaavaehdotuksessa alueelle osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolle saa sijoittaa 5 kpl tuulivoimaloita (M-tv). Alueelle on laadittu luontoselvitykset, luontovaiktuusten arviointi, maisemaselvitys, näkemäalueanalyysi, arkeologinen inventointi, suurpetoselvitys, väikeselvitys sekä sosiaalisten vaikutusten erillisselvitys. Kaavaehdotusalueelle sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita, jotka ovat merkitty kaavakarttaan luo-merkinnällä.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus Tekninen lautakunta päättää hyväksyä kaavaluonnoksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden vastineet ja asettaa Savolan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksen selostuksineen ja muun kaava-aineiston nähtävillä ajalle 19.12.2024- 6.2.2025 ja pyytää siitä lausunnot tuulivoimaosayleiskaavan OAS, 29.11.2024 kohdassa 8 Osalliset mainituilta.

Päätös Tekninen lautakunta päätti hyväksyä kaavaluonnoksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden vastineet ja asettaa Savolan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksen selostuksineen ja muun kaava-aineiston nähtävillä ajalle 19.12.2024- 6.2.2025 ja pyytää siitä lausunnot tuulivoimaosayleiskaavan OAS, 29.11.2024 kohdassa 8 Osalliset mainituilta.

Tekninen lautakunta 19.03.2025 § 22
307/10.02.02/2022

Valmistelija Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi

Kaavaehdotus sisältää viisi tuulivoimalapaikkaa kaikkiaan noin 760 hehtaarin alueella, suunniteltujen voimaloiden ollessa kokonaiskorkeudeltaan enintään 250 metriä. Yhden voimalan nimellistehoksi on arvioitu 6-7 MW. Liityntä sähköverkkoon toteutuisi kaava-alueen sisällä.

Kaavaehdotus Savolan tuulivoimaosayleiskaavasta on ollut nähtävillä 19.12.2024 – 6.2.2025 välisen ajan ja siitä on annettiin kaikkiaan 11 kirjallista lausuntoa ja 17 kirjallista muistutusta. Lausunnot ja muistutukset on keskeisiltä osin tiivistettyinä, sekä niiden vastineet on esitetty kaavaselostuksen kohdassa 5.7 Yleiskaavaehdotuksesta saatu palaute ja vastineet. Siinä kerrotaan miten lausunnoista ja muistutuksista on asioita huomioitu vielä kaavaehdotuksen viimeistelyssä. Kaikki lausunnot ja muistutukset ovat päätöksen teon tukena yksittäisinä materiaaleina.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttuminen 1.1. 2025 alueidenkäyttölainsäädännön ja samalla päivämäärällä osan vanhasta MRL:sta muuttuessa rakentamislainsäädännön osan aiheuttanut asiakirjamateriaalissa lakiviittausten päivityksiin.

Kaavakarttaan on tullut kaavamerkintöihin muutosta vielä nykyisten turvetuotantoalueiden osalle. Aiemmin EO-t, turvetuotantoalue, joka toiminnan lakattua voidaan selvittää käytettäväksi aurinkovoimatuotantoon, merkintä on muutettu EO/EN, turvetuotanto/energiahuollon alue, joka turvetuotannon lakattua alueelta voidaan selvittää käytettäväksi aurinkovoimatuotantoon, merkinnäksi. Lisäksi aiemmin laajemmalla alalla ollut en- merkinnällä ollut alue on supistettu EN-1, energiahuollon alueeksi.

Luontoarvojen suhteen on niin lausunnoissa kuin useissa muistutuksissa esitetty huolta monenlaisen eläimistön ja kasvillisuuden suhteen. Kaavaehdotuksesta sekä ELY-keskuksen siitä antamasta lausunnosta on pidetty hanketoimijan pyynnöstä työneuvottelu 12.2.2025. Neuvottelussa käytiin läpi ELY-keskuksen aiemmin 6.2.2025 annettua lausuntoa, hanketta varten tehtyä sääksiseurantaraporttia, seurantamenetelmiä ja seurannan tuloksia. ELY-keskus toi esille sääksiseurannan raportoinnissa esille tulleita puutteita. Seurannan tehnyt konsultti on täydentänyt raportissa esille tulleet puutteet ja ELY-keskus on perehtynyt uudelleen sääkseä koskevan selvityksen tulosten ja raportoinnin riittävyteen. ELY-keskus katsoo, että hanketoimija on toimittanut näiltä osin riittävät tiedot ja tuulivoimaosayleiskaava voi edetä hyväksymiskäsittelyyn.

Hanketoimija on myös toimittanut ELY-keskukseen luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisen hakemuksen poiketa luonnonsuojelulain 74 §:n mukaisista rauhoitussäännöksistä, jotka koskevat luonnonsuojeluasetuksella rauhoitetun valkolehdokin esiintymiä tuulivoimahankealueella. ELY-keskus on tehnyt asiassa päätöksen 12.3.2025 POSELY/599/2025 ja myöntänyt Tuulikolmio Oy:lle luvan poiketa kasvialojen rauhoitussäännöksistä seuraavin ehdoin: lupa koskee

rakentamisen alle jääviä valkolehdokin kasvupaikkoja Savolan tuulivoima-alueen tuulivoimalapaikalla numero 2, sekä lupa on voimassa 12.3.2035 saakka.

Kivijoen uomaan liittyen mahdollisen rakentamisen aikaiseen vesistökuormitukseen on kiinnitettävä huomiota. Hanke ei saa vaarantaa vesilakiluontotyyppien luonnontilaa. Pienvedet tulee suojata riittävästi suojavyöhykkeillä. Vesilain luvan tarpeen arvioimiseksi ELY-keskukseen tulee toimittaa vesienhallintasuunnitelma, joka sisältää riittäväällä tarkkuudella tarpeelliset kuivatus-, maanmuokkaus- ja ojitussuunnitelmat (ml. ojaverkoston kunto, kaivettavat tai kunnostettavat ojat) sekä vesiensuojelusuunnitelman.

Lausunnoissa paneuduttiin laajasti myös metsästyksen, sen vaikeutumiseen ja riistaeläinten olosuhteisiin alueella. Voidaan kuitenkin katsoa, että maanomistajat ovat päättäneet vuokrata ensisijaisesti alueet tuulivoimarakentamista varten ja toissijaisesti metsästystä varten. Kaava-alue mahdollistaa kuitenkin metsästyksen alueella, jos maanomistaja sen omissa lähtökohdistaan sallii.

Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut lausunnossaan ilmaisee melu- ja välkevaikutusten arvioinnin tapahtuneen olemassa olevien lakien ja suositusten mukaisesti. Viihtyvyyden haittaa voi syntyä vaikkei raja-arvot tai suositukset ylityisikään. Lähimpiin asuin- tai lomarakennuksiin on etäisyyttä 1,5 kilometriä. Selvitysten mukaan asuin- ja lomarakennusten läheisyydessä korkein äänitaso olisi alle 35 dB(A). Valtioneuvoston asetuksen ohjearvo 40 dBA.

Voimaloiden maisemavaikutusten kokeminen on hyvin henkilökohtaista ja siksivaikutusten merkittävyyden yksiselitteinen arvioiminen on haasteellista. Kaavaselostuksessa on esitetty näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat on laadittu alueesta tehtyä maastomallinnusta hyödyntäen.

Kunnan teettämän mielipidetutkimuksen mukaan Savolan tuulivoimahankkeeseen suhtautuu myönteisesti 37% ja kielteisesti 30%. Neutraalisti suhtautuvia oli 27%.

Hankkeesta vastaava arvioi ensimmäisen vuoden kiinteistöveron olevan noin 192 000 euroa. Rakennusaikaisista investoinneista arvioidaan jäävän talousalueelle noin 4–9 miljoonaa euroa. Lukemat perustuvat hanketoimijan aiempiin toteutuneisiin hankkeisiin. Maanvuokratulot hankealueelta maanomistajille ovat yhteensä noin 140 000 euroa vuodessa.

Hankkeen toteutuessa on esitetty tuulivoimaloiden laskevan kiinteistöjen arvoja. Niin Suomessa kuin maailmalla tehtyjen tutkimusten mukaan tuulivoimaloilla ei ole merkittävää, jos ollenkaan, vaikutusta kiinteistöjen arvoihin. Kiinteistöjen arvoihin vaikuttavia tekijöitä useita ja nykyisen trendin mukaisesti asuin- ja lomakiinteistöt säilyttävät arvonsa vai isoissa kasvukeskuksissa ehkä joitain poikkeuksia lukuunottamatta.

Puolustusvoimien lausunnon 9.10.2024 mukaisesti Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelmien mukaista tuulivoimaloiden rakentamista Lapinlahden Savolan alueelle.

Yhteisvaikutus Lapinlahden muiden käynnissä olevien tuulivoimakaavahankkeiden kanssa voidaan todeta pieneksi. Lähimpään hankkeeseen on etäisyyttä 12-13 kilometriä.

Hanketoimijalta saadun tiedon mukaan kaikista kaavaehdotuksen mukaisista alueista on vuokrasopimus tuulivoimapuiston toimintaa varten.

Lapinlahden ilmastosuunnitelma 2021-2035 on 15.6.2021 hyväksytty kunnanvaltuustossa. Kunnan ilmastosuunnitelman ilmastotyön painopisteistä Kestävä energiantuotanto ja -kulutus sisältää tavoitteen uusiutuvan energian lisäämisestä. Valtuuston hyväksymässä ilmastosuunnitelmassa toimenpiteenä on tuulivoiman tulon edistäminen.

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää hyväksyä Savolan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotukseen annettujen lausuntojen ja muistutusten vastineet sekä esittää 21.2.2025 päivätyn kaavaehdotuksen ja selostuksen liitteineen, sekä 29.11.2024 päivätyn osallisuus- ja arviointisuunnitelman kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi Savolan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotukseen annettujen lausuntojen ja muistutusten vastineet sekä esittää 21.2.2025 päivätyn kaavaehdotuksen ja selostuksen liitteineen, sekä 29.11.2024 päivätyn osallisuus- ja arviointisuunnitelman kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.
Teknisellä lautakunnalla oli päätöstä tehdessä käytössä vastineiden osalta täydennetty kaavaselostus. Täydennys koskee lepakkoja.